

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΑΛΑΙΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΕΚΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ

Στις 12 Μαΐου του 1707 έγινε μια απ' τις μεγαλύτερες εκρήξεις του ηφαιστείου της Θήρας. Τότε έληγε η νησι πρόβαλε απ' τη θάλασσα, ή Νέα Κίμα νη ίσως, και έπί μήνες φλόγες, καπνοί γυμνών τον άέρα, κρύοι εμποροί συνάρισαν το νησί, πεπερωκτωμένοι μύθροι έβλεπενδόνίζοντο ψηλά, ό ήλιος έλεγε σκοτεινιάσει!...

τις οποίες γεμίζει με γράμματα κυρτά και μυτερά, που μοιάζουν σαν μια παράταξι από λόγγες...

Ο ποιητής είνε γεμάτος εγκαρδιότητα μαζί μου. Σε μια στιγμή μάλιστα μου προτείνει να με όδηγηση στο εκαράβιο, όπως μου λέει. Σε ποιά καράβι ; Περιμένετε και θα μάθετε... Κατά την διάρκεια του πολέμου ένας από τους φίλους του σκοτώθηκε σ' ένα αντίτορπαλλικό. Ο ντ' Αννουίντο, ό οποίος άγαπούσε πολύ τό φίλο του αυτό, ζήτησε να του δοθή, για άνάμνηση, τό πολεμικό αυτό. Η Κυβέρνησις, ή οποία είνε έτοιμη πάντοτε να πραγματοποιήση και την πιο τρελή έπιθυμία του, του τό έδωσε πρόθυμα. Το μετέφεραν με μεγάλη δυσκολία στη στεριά και τό έπληξαν ως την αΐλη του σπιτιού του ποιητού, όπου και τό τοποθέτησαν. Έκει τώρα με όδηγει ό ποιητής, ραϊσιζοντας γρηγορα-γρηγορα.

Έλος φτάνομε στό μικρό αντίτορπαλλικό, που ή μοίρα του ήταν να γίνη καράβι της στεριάς. Όλο τό πλήρωμά του βρισκεται στη θέση του. Λάμπει τόσο άστράφτερι κάτω απ' τό ήλιο... Και πρός τιμήν μου, ό ντ' Αννουίντο, όργανι μια κανονιά!... Ο κρότος της γεμίζει δόλοκληρη την κοιλάδα γύρω... Απο τό παράθυρα των υκρών ξενοδοχείων, που βρισκοντα στην άλλη όχθη της λίμνης, προβάλλουν ξαφνιασμένα τά πρόσωπα μερικών Γερμανών περιηγητών. Τι ; Μήπως πρόκειται να ξαναρχισή ό πόλεμος ;... Καθεμά από τίς κανονίες αυτές στοιχίζει πεντακόσιες λίρες στην 'Ιταλική Κυβέρνηση, μά είπαμε ότι ό ντ' Αννουίντο δεν έφνει την άξία του χρίματος...

Ξαναγραφίζομε στό σπίτι, όπου ό ποιητής έχει άκόμα να μάς δείξει κάτι: Τό νεκρώιο του θάλαμο!... Μην τρομάζετε, γιατί, όπως θα δήτε, τό θέμα αυτό δεν είνε καθόλου πένθυμο...

Ο ποιητής έχει έτοιμάσει τό δωμάτιο, όπου, όπως μάς βεβαιώνει, θα φυλάσχη τό λειψάνο του. Οι τοχοί του είνε—όχι άποσ συνθηβίζονε σέ παρόμοιες περιστάσις, μαύροι και άσημίνοι, αλλά στρωμένοι με δερμάτα δοξαζιών, που μορφοβόλουν και με διάφορα έπιχρωσώματα. Σε μια γωνία, επάνω σε μια μικρή έξεδρα, βρισκεται τό κρεβάτι, όπου έχει διατάξει να έναστεθή τό λειψάνο του. Επάνω στό μαξιλάρι του κρεββατιού αυτού είνε άπομνησμένη—άγνωστο γινι ποιά σκοπό—μια χρυσι μάσκα και δύο έγχειρίδια. Στην άλλη όκη του δωματιου βρισκεται ένα τεραστιο ντουλάκι. Ο ποιητής τό άνοιγει και βγάζει από μέσα ένα σπορό γυναικιά ρούχα, εσάρτες, ποικιλιασνα, τουαλέτες έσπερίδου πολιτελίες, γουανιάκι, πάλλενκα εσώφρουχα με δαντέλλες, όλομέταξες, κάλτσες κλπ. Όλα αυτά γεμίζουν τό δωμάτιο με τή μυρωδιά των πιο πολιτισμών άρωμάτων...

Τι συμβολίζουν όμως ; Ο ντ' Αννουίντο θέλωσε τάχα να κάνει τον τελευταίο έπνο τον κοντά σ' αυτά τά στολιδια των διαφόρων γυναικών, ή οποίες του χάρισαν στη ζωή του τό έρωτα ; Η μήπως θέλη ή γυναικεία όμορφιά και χάρη τ' άγρυπνη κοντά στο νεκρό κορμί του... Άγνωστο. Ο φίλος δεν μάς λέει τίποτε σχετικώς, άν και τον ρωτάμε... Ένα σιβίλλικό μόνο χαμόγελο χαράζεται στό χέλι του...»

PAUL REBOUX

ΠΑΛΗΣΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ

Κοντά στην άρχαία Πτολεμαίδα, τό σημερινό Άζοι, της Σνρίας, υπάρχει ό λεγόμενος ποταμός των κροκοδειλων, τόν οποίον αναφέρει και ό Στράβων. Οι Άραβες έχουν την έξηξ παράδοση σχετικώς με την παρουσία των κροκοδειλων στο ποτάμι αυτό :

Μιά φορά, διηγουντα, ζούσαν δύο αδέρφια, τά οποία μετά τό θάνατο του πατέρα τους έμοίρασαν την περιουσία. Ο ένας απ' αυτούς είχε καλή καρδιά κι' ό Θεός ευλόγησε την εργασία του σε τρόπο που έγινε σε λίγον καιρό ό πλουσιώτερος άνθρωπος του τόπου. Ο άλλος όμως ήταν διστοραμμένος χαρακτήρος και δεν άργησε να χάση όλο τό μεριδίω του από τίς καταχρησείς και τίς άσωτειες. Τότε έβαλε στό νου του ν' άρπάξχη την περιουσία του αδερφού του και ζήτησε να βοη ήν κατάλληλο τρόπο. Ύστερα από κάμψηση σκαμή τραβήξε για τό Νείλο, απ' όπου πήρε δύο μικρούς κροκοδειλους και γυρίζοντας στην πατρίδα του τους έφριξε μέσα στον ποταμό, κοντά στον οποίον υπήρχαν τά κτήματα του πλουσιού αδερφού του. Αυτό τό έκαμε με την πεποίθησι ότι δεν'ν' άργούσαν να καταβροχθίσουν τον αδερφό του, όταν θα πήγαινε να πάρη νερό στό ποτάμι. Έπειδή όμως έπέσασε πολύς καιρός και δεν έγινε αυτό πού περιμενε, ό κακός αδερφός αναγκάσθηκε να πάη μόνος του για να δη άν ζούσαν οι κροκοδειλοι. Ένω όμως στεκόταν στην όχθη και κύτταζε να δει ανακάλυψη ποθενά, οι δύο κροκοδειλοι του φίχτηκαν ξαφνικά και τον καταβροχθίσαν στη στιγμή. Έτσι ό κακός αδερφός τιμωρήθηκε όπως του άξιζε από τό Θεό κ' έτσι οι κροκοδειλοι πολλαπλασιάσθηκαν στο ποτάμι.

Σήμεραν έβουλήθηκα να γράψω να ποιήσω νέον νησι πώς εΐγηκε, λοιπόν θέλω ν' άρχισω. Είς τού Μαΐου τέσ δώδεκα, Δευτέρα την ημέρα άνάμεσα στα δύο νησιά εφάνηκε μια ξέρα. Και παρευθής φρονάσιον άς πάγωμεν να δοΐμεν τί είνε αυτό πού φαίνεται, άς μήν άγοποροΐμεν. Άρχοντες με τους ίερείς τότε τή βόρρα μπήκαν, και άφριβόροντας εκεί παρευθής έξω βγήκαν, με περισήν ειλάβαιαν, και όλοι συντριμένοι εις τό νησί εΐγηρασι κατασυγχροσμένοι. Ύστερη παντού έμοιρε, πούταν να σε τρομάξη παντοεινά ή βάλασσα σαλεύει κι' όλο ραΐζει. Η τερας μεγαλύτερον θάλασσα να γεννηση ; Πώς δεν λωλιάνεται ό νοΐς ; Πράγματα έξω φύσει ! Νησιά να βγαινον φοβερα μ' άτύτοιμενες σάιτες, να ξεφρυτώνουν απ' την γη, σαν βγαίνον οι μανήτες ; Στές δεκατέρες του 'Ιουλίου ίδου όπου άρχζει η βρομα να βγαν' απ' τό νησί, περίσση να κατινΐχη. Κ' εκεί πού έφθαν' ό κατόνος πολλήν φοβράν μάς φέρνει. στα δένδρα και στ' άειπέλια μάς πολλά μάς τά ξεραίνει. Στές δεκαέξ του 'Ιουλίου πάλιν καταχολοΐζει ή βρομα κι' όλος ό κατόνος, όλιγον τον ενάγει. Και εις τέσ ενάκια επτά μικροί τρανοί γροκοΐσι ότι βροντοΐσε τό νησί, όλοι τό μαρτυροΐσι. Σαν κανονίες έτρανηΐσαν και βροντηγαν σαν σιπάροι πλην καζόν τ' δεν έφερε, με τό Θεού τή χάρι. Κ' έτσι σε κάθε κανονία μέγας κατόνος εΐγαινε και με όληγορότητα στα νέφρα ηγναίει. Έφριπτε πέτρες φοβερές, εις τά νησιά ηγναίον, και όσάν τούσε προβολές απ' τό νησί εΐγαινον. Στές είκοσι του Σεπτεμβριού μέγας κτύπος έγένη, κι' από τον κτύπον έμειναν οι τόποι άνωγειμένοι. Άπό τον τόσον βροντισμών όλοι παρταρδήσαν, στον παντοδινάμον Θεόν όν' άφριφώθηκαν. Πολλές, πολλέςτερες βροχές, έθογε πολλήν άμμο, ψιλότερη σαν μπουροΐρας (1) και την έφριπτε χάμα. Άπό εκεί γροκοΐνταν παιχνιδιά και στον άρονον, (2) ντροσιπέτες, λίγες και βροια τον άνθρωπον αλληγοράρον. Ο βροντισμός ό τρομερός γροκοΐται στην Άνάθη, άκόμη και στην Άμοργόν, και βρομα όσάν θειάφη. Τό δε νησί π' άνέθηκε πέμτε μιλια γυρίζει, τό ψηλιώμα του φοβερόν, τίς άνθρώπους δεν φριζει ; Και εις την μέσην του νησιού εβόγηκε μια μινιέρα, (3) όπου άνάπτεει πάντοτε νικτα και την ημέρα. Στές είκοσι τέρες του Σεπτεμβριού πάγων δια ν' ιδουσι άν μεγαλώσθη τό νησι, να έλθουν να μάς ποΐσι. Η πίσσα όλη του βαρικού λίει και άπομείνει κατάσχη στα σανιάδια της, και στα Φηρά έμπάινει. Και εις τέσ είκοσι επτά Νοεμβριου φορτζάρε, κανονίες άνωριθητες άρχολοσται σιαρζάρε. Ο βροντισμός ό τρομερός κάμνει ν' ανατορχιάχη τον άθλιον άμαρτολόν, την Θεόν να λογιΐχη. Πολλές φορές ό οφραός έλαμπε σαν παντήλι, και έτρεχαν ό ήλιος καθαρός να άνταείλη. Κ' εκείνος δεν έφρόθανε σαν ήπον μαθημένος, διότι από τον κατόνον έστασιμένους. Κ' εις τις μεγάλην έπιθυμίαν εΐχομεν να τον δοΐμεν. καιρός χειμώνας ήσπε, δια να ζεσταθώμεν. Στές είκοσι του Φλεβαριού έφριψαν ένα μπουφιόλο με πέτρες μεγαλύτετες, ως δύο μιλια τόπο. Νοΐωμύ ό πλάι π'ατήθειος γαράρας να μη σώνη, τά όσα βλέπομεν ήμεις άξίως να τυπώνη. Είς τέσ όκτώ του Σεπτεμβριού έτασαν τό νησι μας, άφαν χαράν άπέδωκε ψηχη και στο κορμί μας, π' άναπτε χρόνους τέσσερις νικτα και την ημέρα, άκόμη μήνες τέσσερις γαλήνη και μ' άέρα. Άναψτ' άκόμα σιγανά, μια όλιγοστά κατινΐζει. Άλιγος κατόνος σαν καταχρηά στο ήγη του βαδίζει...

(1) μπαροΐτι, (2) νά ήζοην, (3) εσπόμορος.